

Warszawa, 19-05-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

II.510.1076.2022.DC

Pan

Adam Bodnar

Minister Sprawiedliwości

Prokurator Generalny

ePUAP

dot. DPK-I.053.8.2024

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do pisma Pana Ministra z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie braku możliwości podniesienia zarzutu naruszenia prawa procesowego w skardze do Sądu Najwyższego od wyroku sądu odwoławczego (art. 539a k.p.k. i nast.) uchylającego wyrok sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania oraz stwierdzenia, że przyjęte rozwiązania w art. 539a § 3 k.p.k. nie narusza standardu konstytucyjnego, bowiem jest uzasadnione charakterem tej instytucji prawnej, zwracam się z uprzejmą prośbą o ponowne rozważenie nowelizacji w/w unormowania. Rozważenia wymaga dokonanie nowelizacji w kształcie

zaproponowanym w wystąpieniu z dnia 19 marca 2023 r.¹, tj.: „Skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k., a gdy dotyczy wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok uniewinniający sądu pierwszej instancji, może być wniesiona także z powodu naruszenia art. 4 k.p.k. lub art. 41 k.p.k.” lub w zbliżonym treściowo, które uwzględni możliwość wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego, w sytuacji kiedy ten sam sędzia orzekał więcej niż raz w instancji odwoławczej, w tej samej sprawie, o uchyleniu orzeczenia i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

W powołanym na wstępie piśmie z dnia 29 sierpnia 2024 r. wskazano, że

1. skarga na wyrok sądu odwoławczego ma ograniczony zakres kognicji, a zakres jej rozpoznania został ograniczony do przesłanek mających charakter formalny i obiektywnie stwierdzalny;
2. rozszerzenie podstaw do wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego w sposób zaproponowany przez Rzecznika Praw Obywatelskich wymagałoby zapoznania się z materiałem dowodowym i merytorycznej oceny, co prowadziłoby do zmiany charakteru skargi;
3. systemowo niespójna byłaby możliwość wniesienia skargi wyłącznie w oparciu o art. 4 k.p.k.;
4. z wiążącego Polskę standardu konwencyjnego (prawnomiędzynarodowego) nie wynika obowiązek wprowadzenia możliwości składania wniosku o wyłączenie sędziego „w dowolnej konfiguracji procesowej i w każdej fazie czy aspekcie postępowania”;
5. skarga na wyrok sądu odwoławczego nie mieści się w zakresie konstytucyjnego prawa do sądu, a dodatkowo – orzeczenie o uchyleniu sprawy i przekazaniu jej do ponownego rozpoznania nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie;
6. obecnie istniejące rozwiązanie, tj. instytucja wyłączenia sędziego z art. 42 k.p.k. sprawdza się w praktyce, ponieważ zgodnie z modelem postępowania, sędzia

¹ Wystąpienie generalne z dnia 19 marca 2023 r. do Ministra Sprawiedliwości: <https://sprawy-generalne.brpo.gov.pl/pdf/2023/3/II.510.1076.2022/4004093.pdf> oraz powtórzone wystąpienie generalne z 16 maja 2024 r.: <https://sprawy-generalne.brpo.gov.pl/pdf/2024/5/II.510.1076.2022/4980607.pdf>.

formułuje żądanie wyłączenia od udziału w rozpoznaniu sprawy (art. 42 § 1 k.p.k.), a jeśli tego nie zrobi, to strona ma możliwość złożenia wniosku o wyłączenie sędziego.

Odnosząc się w kolejności do wskazanych wyżej argumentów przedstawionych w piśmie Pana Ministra, nie można podzielić zapatrywania, że skarga na wyrok sądu odwoławczego ma obiektywny i formalny charakter.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skargę można wnieść z powodu naruszenia art. 437 lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. O ile bezwzględne przyczyny odwoławcze z art. 439 § 1 k.p.k. mają – co do zasady² – obiektywnie stwierdzalny charakter, o tyle art. 437 § 2 k.p.k. nie spełnia w pełni tego kryterium. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić nie tylko wtedy, gdy zaktualizowała się reguła *ne peius* z art. 454 k.p.k.³, ale także wtedy, gdy „konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości” oraz gdy wyrok pierwszoinstancyjny został uchylony z powodu jego rażącej niesprawiedliwości (art. 440 w zw. z art. 437 § 2 k.p.k.). W przypadku rażącej niesprawiedliwości (art. 440 k.p.k.) uchylenie orzeczenia jest możliwe, jeśli zmaterializowała się przesłanka z art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., tj. konieczność powtórzenia przewodu sądowego na nowo i w całości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że „zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego, a więc czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne”⁴.

² Por. art. 439 § 1 pkt 9-11 k.p.k. w zw. z art. 439 § 2 k.p.k. Warto także zwrócić uwagę na łagodzenie obiektywnego charakteru bezwzględnych przyczyn odwoławczych w orzeczeniach SN. Zob. np.: postanowienie SN z 3 września 2020 r., V KO 57/20.

³ Przepis art. 454 § 1 k.p.k. brzmi: Sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie.

⁴ Tak: postanowienie SN z 6 lutego 2024 r., IV KS 2024 r. Zob. także: postanowienia SN: z 30 czerwca 2020 r., II KS 7/20; z 7 maja 2020 r., I KS 8/20; z 6 czerwca 2019 r., II KS 8/19; z 11 stycznia 2022 r., II KS 30/21.

Zbadanie prawidłowości zastosowania art. 437 § 2 zd. 2 *in fine* k.p.k. ma charakter ocenny. Sąd Najwyższy musi zapoznać się z aktami sprawy i ocenić, czy sąd odwoławczy słusznie przyjął, że konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego. Wiąże się to także z oceną, czy sąd odwoławczy prawidłowo ocenił skalę naruszeń z art. 438 k.p.k.

W doktrynie wskazuje się, że warunek kasatoryjnego orzekania w przypadku stwierdzenia konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości będzie miał szansę zaktualizować się jedynie w wyjątkowych, skrajnych sytuacjach procesowych⁵. Jeśli skargę na wyrok sądu odwoławczego oparto na podstawie z art. 437 § 2 zd. 2 *in fine* k.p.k., to rolą Sądu Najwyższego jest ocena prawidłowości orzeczenia kasatoryjnego sądu odwoławczego i zbadanie, czy w konkretnej sprawie, dla usunięcia wadliwości postępowania wystarczające jest uzupełnienie postępowania dowodowego w instancji odwoławczej, a zatem sąd odwoławczy powinien był wydać orzeczenie reformatoryjne.

Podobnie w przypadku art. 439 § 1 pkt 9-11 k.p.k., gdy sąd odwoławczy uchylił wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, ale nie rozważył korzystności wyroku pierwszoinstancyjnego – art. 439 § 2 k.p.k. – choć był do tego zobowiązany (co np. wiązałoby się z koniecznością utrzymania w mocy wyroku uniewinniającego, jako orzeczenia najbardziej korzystnego dla oskarżonego albo orzeczenia, w którym skazano oskarżonego na karę nadzwyczajnie złagodzoną w najwyższym możliwym wymiarze, a w okolicznościach danej sprawy uniewinnienie lub umorzenie postępowania nie jest możliwe do uzyskania). Sąd Najwyższy musi ocenić korzystność rozstrzygnięcia dla oskarżonego i z tej perspektywy zbadać, czy naruszenia art. 439 § 1 pkt 9-11 k.p.k. powinny skutkować orzeczeniem kasatoryjnym, czy aprobującym.

Stwierdzenie zatem, że rozszerzenie podstaw skargi -zgodnie z propozycją Rzecznika Praw Obywatelskich - prowadziło do zmiany charakteru skargi na wyrok sądu odwoławczego, nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązującej obecnie regulacji.

Przesłanka z art. 437 § 2 zd. 2 *in fine* k.p.k. jest *stricte* ocenna, podobnie jak art. 439 § 1 pkt 9-11 k.p.k., który wymaga oceny pod kątem korzystności rozstrzygnięcia oraz

⁵ Np. kiedy wszystkie dowody przeprowadzono nieprawidłowo albo poza rozprawą. Zob. szerzej: D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2025, art. 539(a).

antycypowania ewentualnych negatywnych skutków dla oskarżonego w przypadku orzeczenia kasatoryjnego. Patrząc na problematykę art. 539a § 3 k.p.k. z tej perspektywy, rozszerzenie podstaw skargi na wyrok sądu odwoławczego o umożliwienie oceny bezstronności sądu, w sytuacji kiedy ten sam sędzia orzekał więcej niż raz w instancji odwoławczej w tej samej sprawie tego samego oskarżonego, nie zaburza charakteru skargi na wyrok sądu odwoławczego. Jest natomiast mechanizmem uzupełniającym jej funkcjonowanie i pozwalającym na zbadanie, czy ponowna decyzja o uchyleniu orzeczenia pierwszoinstancyjnego i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania nie była wynikiem uprzednio ukształtowanego poglądu na sprawę.

Przepis art. 4 k.p.k. nie może być samodzielną podstawą sformułowania środka zaskarżenia. Jak wskazuje się w doktrynie „Zarzut naruszenia zasady obiektywizmu powinien ukazywać naruszenie norm tworzących konkretne zakazy lub nakazy. Inaczej przestrzeganie zasady obiektywizmu gwarantowane jest w przepisach szczegółowych – nakazujących lub zakazujących dokonywania określonych czynności w określonej sytuacji procesowej – i dopiero wskazanie ich naruszenia lub też wywodu uzasadniającego tezę o przynajmniej hipotetycznym wpływie wskazanego uchybienia na treść orzeczenia może stanowić podstawę apelacji lub kasacji”⁶. Nie jest to jednak stanowisko przyjmowane jednolicie⁷. Abstrahując od sporów doktrynalnych, należy wskazać, że chociaż art. 4 k.p.k. nie może być samodzielną podstawą zarzutu w środku zaskarżenia, to każde naruszenie zasady obiektywizmu przez sąd będzie ostatecznie naruszeniem bezstronności sądu – art. 41 k.p.k.⁸. Możliwe jest zatem sformułowanie poprawnego od strony formalnej zarzutu opartego na obrazie przepisów art. 4 k.p.k. w zw. z art. 41 k.p.k. lub art. 42 § 1 k.p.k. Brak obiektywizmu sądu ujawnił się bowiem w niewyłączeniu się od orzekania, choć uzewnętrznione zostały wątpliwości odnośnie do bezstronności.

⁶ Tak. A. Sakowicz [w:] A. Sakowicz (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2025, Legalis, komentarz do art. 4 k.p.k., nb. 18; W. Jasiński [w:] J. Skorupka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2023, Legalis, komentarz do art. 4 k.p.k., nb. 27 i cytowane tam orzecznictwo.

⁷ J. A. Kulesza, Glosa do postanowienia SN z dnia 8 kwietnia 2003 r., V KK 229/02, WPP 2004, nr 4, s. 151; W. Jasiński [w:] J. Skorupka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2023, Legalis, komentarz do art. 4 k.p.k., nb. 27 i cytowana tam literatura.

⁸ Poza sytuacjami, kiedy brak obiektywizmu będzie przejawiał się w naruszeniu reguł postępowania dowodowego. Tak: W. Jasiński [w:] J. Skorupka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2023, Legalis, komentarz do art. 4 k.p.k., nb. 27 i cytowane tam orzecznictwo.

W orzecznictwie wskazuje się, że „o potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego”⁹.

Do łącznego zarzutu art. 4 k.p.k. w zw. z art. 41 k.p.k. albo 4 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. sprowadza się istota wniosku o uwzględnienie w art. 539a § 3 k.p.k. sytuacji, w której ten sam sędzia więcej niż raz orzeka w instancji odwoławczej wydając wyrok kasatoryjny. Dla zewnętrznego, postronnego obserwatora, sytuacją budzącą wątpliwości odnośnie do bezstronności sądu, jest ta, w której ten sam sędzia w instancji odwoławczej więcej niż jeden raz rozpoznaje sprawę.

Godnym podkreślenia jest, że pomimo, iż skarga na wyrok sądu odwoławczego wykracza poza prawnomiędzynarodowy standard prawa do zaskarżenia wyroku¹⁰, to konstytucyjny standard tego uprawnienia może przewyższać standard strasburski.

Przykładowo, w polskim porządku prawnym nie budzi wątpliwości prawo do wnoszenia środków odwoławczych przez pokrzywdzonego będącego jednocześnie oskarżycielem posiłkowym, prawo do dwuinstancyjnego postępowania dotyczy wszystkich „spraw karnych”, włączając w to wykroczenia i tzw. drobne czyny zabronione. Ustawodawca tworząc nadzwyczajne środki zaskarżenia korzysta ze znacznej swobody regulacyjnej, a nadzwyczajne środki zaskarżenia – np. kasacja – istnieją ponadstandardowo w systemie prawa.

Analizując istnienie „prawa do kasacji” Trybunał Konstytucyjny wskazał, że „decyzja ustawodawcy wewnętrznego, wprowadzającego jakąś dodatkową procedurę, powoduje, że taka - skądinąd niekonieczna - procedura, sama w sobie może stać się przedmiotem oceny konstytucyjnej, dokonywanej poprzez kryterium zaczerpnięte z art. 2 Konstytucji: uczciwej procedury (rzetelności, sprawiedliwości proceduralnej). Odrzucić bowiem należy tezę, jakoby w zakresach przekraczających standard minimalny, wymagany przez Konwencję, panowała pełna dowolność co do sposobu ukształtowania procedury. (...) Jeżeli zatem wprowadzenie samej kasacji jest

⁹ Tak: postanowienie SN z 12 marca 2025 r., II KO 65/24.

¹⁰ Por. uwagi w piśmie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 sierpnia 2024 r.; s. 3. Zob. także wyrok TK z 16 stycznia 2006 r., SK 30/05, pkt 3.3.

"niekonieczne" z punktu widzenia wymagań konstytucyjnego prawa do sądu, to w wypadku, gdy tego dokonano w ustawodawstwie zwykłym, rzetelność wykreowanej w ten sposób procedury - podlega ocenie jej konstytucyjności, poprzez odwołanie się do wzorca art. 2 Konstytucji"¹¹.

Powyższe uwagi należy odnieść także do skargi na wyrok sądu odwoławczego – chociaż ta instytucja nie mieści się w zakresie art. 45 Konstytucji, to może być oceniana z perspektywy art. 2 Konstytucji, w tym z punktu widzenia konstytucyjnej jakości procedury w postępowaniach sądowych. Niemożność podniesienia zarzutu naruszenia braku bezstronności sądu odwoławczego, w sytuacji kiedy sędzia nie wyłączył się mimo istnienia takiego obowiązku¹² i ponownie orzeka w instancji odwoławczej w tej samej sprawie tego samego oskarżonego, wydając wyrok kasatoryjny, prowadzi do naruszenia standardu konstytucyjnego.

Po pierwsze, sąd odwoławczy nie może zostać uznany za sąd bezstronny (zwłaszcza w aspekcie zewnętrznym), po drugie zagraża realizacji postulatu rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie (art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPC). Sąd, który już raz przedstawił swoje stanowisko – np. uznając uniewinnienie za niesłuszne i uchylił wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania z powodu reguły *ne peuis* z art. 454 § 1 k.p.k. – nie powinien ponownie analizować tej samej sprawy. Prawdopodobieństwo zmiany decyzji – i np. uznania uniewinnienia za wyrok słuszny i znajdujący oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym – istnieje, ale nie jest celem postępowania przed sądem, zwłaszcza sądem odwoławczym, zmiana przekonania sędziowskiego w kwestii określonego rozstrzygnięcia, ale rozpoznanie sprawy i zarzutów odwoławczych.

Celem wprowadzenia skargi na wyrok sądu odwoławczego było zapewnienie reformatoryjnego orzekania w instancji odwoławczej¹³, co z kolei sprzyja realizacji celu procesu w postaci zakończenia postępowania w rozsądnym terminie (art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPC). Instytucja skargi na wyrok sądu

¹¹ Wyrok TK z 16 stycznia 2006 r., SK 30/05, pkt 3.3.

¹² Przepis art. 41 k.p.k. nakłada na sąd obowiązek wyłączenia się od rozpoznania sprawy, gdy zaktualizuje się przesłanka wskazana w tym przepisie.

¹³ J. Zagrodnik [w:] M. Burdzik, S. Głogowska, J. Karaźniewicz, M. Klejnowska, N. Majda, I. Palka, K. Sychta, K. Żyła, J. Zagrodnik, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2024, art. 539(a) i wskazane tam orzecznictwo SN.

odwoławczego powinna zatem gwarantować, że postępowanie karne nie będzie trwało dłużej niż jest to konieczne. Niemożność zweryfikowania bezstronności sądu odwoławczego z art. 41 k.p.k. w przypadku wydania orzeczenia kasatoryjnego nie sprzyja realizacji celów skargi na wyrok sądu odwoławczego jako takiej.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku wydanym w sprawie o sygn. akt SK 66/13, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego wskazał, że „art. 41 k.p.k. obejmuje takie sytuacje, w których nagromadzenie zobiektywizowanych czynników mogących powodować stronniczość jest bliskie, czy wręcz równe temu, które ustawodawca uznał za próg graniczny powodujący konieczność odsunięcia sędziego od udziału w sprawie z mocy prawa (uchwała SN z 30 września 2003 r., sygn. akt I KZP 26/03). Przepis ten może więc dotyczyć sytuacji zbliżonych istotnie do tych przewidzianych w art. 40 k.p.k.”¹⁴.

Chociaż wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego nie kończy postępowania w sprawie, to w sytuacji, gdy został wydany z naruszeniem art. 437 § 2 k.p.k. skutkuje naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Postępowanie karne mogłoby bowiem zakończyć się wcześniej, a to nie nastąpiło z powodu domniemanego braku bezstronności sądu – a przynajmniej takie wrażenie może powstać po stronie uczestników postępowania karnego, jak i społeczeństwa (zewnętrznych obserwatorów procesu).

Przepis art. 41 k.p.k. jakościowo dotyczy sytuacji zbliżonych do art. 40 k.p.k. Pominięcie tego przepisu wśród podstaw wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego sprawia, że część postępowań odwoławczych może być rozpoznawana przez sąd, który powinien podlegać wyłączeniu i brak jest jakiegokolwiek środka prawnego, który mógłby przeciwdziałać takim sytuacjom. W sprawach, które zakończyły się wyrokiem aprobującym albo reformacyjnym, strony mają możliwość wniesienia kasacji, względnie – złożenia wniosku do podmiotów z art. 521 k.p.k. o wniesienie kasacji nadzwyczajnej. W przypadku zaś orzekania kasatoryjnego, żaden środek prawny zapobiegający naruszeniu art. 41 k.p.k. nie przysługuje.

¹⁴ Wyrok TK z 16.04.2015 r., SK 66/13, OTK-A 2015, nr 4, poz. 47. Por. także rozważania w wystąpieniu generalnym z dnia 16 maja 2024 r. (s. 5 i nast.) wraz z przytoczonym tam orzecznictwem SN dotyczące sposobu rozumienia art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k. i dlaczego ta przesłanka ma ograniczone zastosowanie do sędziów rozpoznających sprawę w instancji odwoławczej; <https://sprawy-generalne.brpo.gov.pl/pdf/2024/5/II.510.1076.2022/4980607.pdf>.

Wskazanie w piśmie Pana Ministra, że obecny mechanizm funkcjonuje prawidłowo (tj. zabezpieczony jest możliwość złożenia przez stronę wniosku o wyłączenie sędziego, względnie złożenie przez sąd oświadczenia o wyłączeniu z art. 41 k.p.k.) nie zostało poparte danymi empirycznymi. Sytuacje, w których sąd nie wyłączył się albo nie został wyłączony, mimo zaktualizowania się przesłanek z art. 41 k.p.k. zapewne zdarzają się wyjątkowo. Jednak do mojego Biura wpływają wnioski osób, które stawiają zarzut, że ich prawa i wolności zostały naruszone na skutek orzekania w postępowaniu odwoławczym przez sąd, w którego składzie znajduje się sędzia lub nawet sędziowie, którzy wcześniej wydali w tym samym postępowaniu tego samego oskarżonego orzeczenie kasatoryjne.

Celem proponowanej zmiany jest wprowadzenie instytucji prawnej, która będzie gwarantowała uczestnikom postępowania, że do takich nie będzie do nich dochodziło w ogóle, a jeśli nawet dojdzie do sytuacji, gdy w składzie sądu w postępowaniu odwoławczym znajdzie się sędzia, który wcześniej wydał w tym samym postępowaniu tego samego oskarżonego orzeczenie kasatoryjne, to możliwość sformułowania i następnie weryfikacji przez Sąd Najwyższy zarzutu z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 41 k.p.k. zawartego w skardze, o której mowa w art. 539a k.p.k., sprawi, że odpadną obawy odnośnie do bezstronności takiego sędziego. Dodatkowo, istnienie mechanizmów kontrolujących przestrzeganie przepisów o wyłączeniu, wymusza ich prawidłowe stosowanie i ogranicza potencjalną możliwość ich naruszenia. Brak możliwości wniesienia zażalenia na odmowę wyłączenia sędziego z art. 41 k.p.k. uzasadnia się tym, że wystarczająca jest weryfikacja w drodze środków odwoławczych¹⁵ (względnie w nadzwyczajnych środkach zaskarżenia). Tymczasem, istnieje instytucja procesowa w postaci skargi na wyrok sądu odwoławczego, o której mowa w art. 539a k.p.k., która nie podlega takiemu mechanizmowi weryfikacji.

Dodatkowo, w kontekście skargi na wyrok sądu odwoławczego, warto także wskazać na pominięcie w art. 539a § 3 k.p.k. przepisu art. 517g § 3 k.p.k. Wskazana regulacja stanowi o wyłączeniu z mocy prawa sędziego, który w postępowaniu przyspieszonym na podstawie okoliczności ujawnionych po rozpoczęciu przewodu sądowego uznał, że

¹⁵ W. Jasiński, 6. Podsumowanie [w:] *Bezstronność sądu i jej gwarancje w polskim procesie karnym*, Warszawa 2009.

przewidywana jest możliwość wymierzenia kary powyżej 2 lat pozbawienia wolności¹⁶. Jakościowo okoliczność z art. 517g § 3 k.p.k. nie różni się niczym od art. 40 § 1 k.p.k., a nie znajduje się wśród podstaw prawnych, które uprawniają do wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego.

Uzupełniając podstawy do wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego o prawo do jej wniesienia z uwagi na brak bezstronności sądu wynikający z ponownego orzekania w instancji odwoławczej, warto dokonać zmian kompleksowo.

Wobec powyższego, zwracam się ponownie do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie zainicjowania prac legislacyjnych w opisanym zakresie. Uprzejmie proszę o informację o zajętych przez Pana Ministra stanowiskach wobec przedłożonych uwag oraz postulatów.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

- Pan Poseł Marek Ast Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Sejmu RP (ePUAP);
- Pan Senator Krzysztof Kwiatkowski Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Senatu RP (ePUAP).

¹⁶ Przepis art. 517g § 3 k.p.k. brzmi: Jeżeli na podstawie okoliczności ujawnionych po rozpoczęciu przewodu sądowego sąd przewiduje możliwość wymierzenia kary powyżej 2 lat pozbawienia wolności, rozstrzyga w przedmiocie środka zapobiegawczego i przekazuje sprawę prokuratorowi w celu przeprowadzenia postępowania przygotowawczego na zasadach ogólnych; sędzia, który brał udział w wydaniu postanowienia, jest z mocy prawa wyłączony od dalszego udziału w sprawie.